

อาชีพะวิถีใหม่กับการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม NEW VOCATIONS WITH ETHICAL TECHNOLOGY USE

ว่าที่ร้อยตรี กิตติ กุดตันน¹ ผศ.ดร.พิชญภา ยวงสร้อย²
Sub.LT. KITTI KUTTANAN¹ Ph.d. PICHAYAPHA YUANGSOI²

บทคัดย่อ

ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) เป็นแนวทางที่หลาย ๆ คนจะต้องปรับเปลี่ยนชุดพฤติกรรม ในช่วงไวรัสโควิด -๑๙ ออกมาระบาดแล้วเปลี่ยนชีวิตเราไปอีกล้าน ทำให้เราต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบวิถีชีวิตไปพร้อมกันทั่วโลก เพื่อปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน จากสภาพสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนไป เยาวชนรุ่นใหม่มักเปราะบาง ขาดความอดทน ขาดการป้องกันตนเองในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างขาดสติ ขาดการคิดวิเคราะห์ ซึ่งหลายครั้งกลายเป็นเครื่องมือของกลุ่มไม่หวังดีต่อชาติและบ้านเมือง เราจึงจำเป็นต้องมีการเตรียมเยาวชนเพื่อให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีหน้าที่จัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษาคือ การศึกษาสายอาชีพเพื่อให้นักศึกษามีงานทำจึง จำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาด้วยการปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน ปฏิรูปวิธีสอบ ตลอดจนแผนพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม จึงต้องปรับเปลี่ยนไปสู่การจัดการศึกษาผ่านเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต เริ่มตั้งแต่การเปิดระบบลงทะเบียนออนไลน์ การจัดการเรียนการสอนทางออนไลน์ สิ่งนี้ เกิดเป็นวิถีใหม่ในการดำรงชีวิต ซึ่งเมื่อเราจำต้องปฏิบัติกันเป็นปกติต่อเนื่องในระยะเวลาหนึ่งจนเกิดเป็นความพอใจ ในที่สุดทั้งหมดนี้ก็ได้กลายเป็น อาชีพะวิถีใหม่ (Vocation education New Normal) แต่การจัดการศึกษาดังกล่าวจำเป็นต้องคำนึงถึงจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีสติ และ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่สังคมไทยต้องการ คือ เก่ง ดี มีความสุข นั่นเอง

¹สาขาวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

²Educational Technology and Communications Naresuan University

E-mail: JO.yut45@Gmail.com, Pichayapha Khunvengoa @gmail.com

คำสำคัญ : อาชีวะ/ชีวิตวิถีใหม่/เทคโนโลยี/จริยธรรมการใช้เทคโนโลยี

Abstract

New normal life will be new trend for us in COVID 19 pandemic. To adjust our behaviors, teens are breakable, impatient and defenseless to use technology ethically. Sometimes, they don't analyze and become tools for the traitors. We need to prepare the youth for that situation. The Office of Vocational Education Commission is the organization to offer and administrate vocational education which trains students in career; the policy is adapting the way of teaching and learning via technology: online registration and online learning and teaching. This would be called new normal Vocational Education towards the ethical use of Technology to support Thai social attribute: Smart, Good and Happy.

Keywords: Vocational Education/New Normal/Technology/ Ethical use of Technology

Keyword : Vocation education/ New Normal/Technology ethics

บทนำ

ทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคตใหม่ ในศตวรรษที่ 21 (21ST Century Skills) เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนคนไทย ในฐานะการเป็นพลเมืองของโลกที่มีการดำรงชีวิตท่ามกลางโลกแห่ง เทคโนโลยี โลกของเศรษฐกิจและการค้า โลกาภิวัตน์กับเครือข่าย ความสมดุลของสิ่งแวดล้อมและพลังงาน ความเป็นสังคมเมือง ความเป็นสังคมผู้สูงอายุ และความเป็นโลกส่วนตัวอยู่กับตัวเอง ซึ่งคนไทยยังติดกับดัก และวังวนของการเป็นผู้ใช้ ผู้บริโภค และผู้ซื้อ ขาดการประมาณตนในการใช้ให้เหมาะสมพอเพียงต่อเนื้องาน ตกเป็นทาสทางความคิดไม่สามารถเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ต่อยอดการใช้งานและก้าวไม่ผ่านไปสู่การเป็นผู้คิดนวัตกรรม สร้างและผลิตภัณท์ นำไปใช้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีคุณภาพอย่างเหมาะสมพอเพียงตามลักษณะการใช้งาน นำไปสู่การแลกเปลี่ยนให้สังคมและ

ประเทศอื่นใช้งาน เกิดการสร้างกลยุทธ์การขาย ในลักษณะอาชีพต่างๆ ที่มีเทคโนโลยี สอดแทรกเข้าไปในระบบการทำงานและการดำรงชีวิต เกิดเป็นธุรกิจและการประกอบการ สร้างคุณค่าด้านการค้าในเวทีการแข่งขันที่มีการส่งสาร รับสาร ในความเป็นโลกาภิวัตน์ สร้าง เครือข่าย พันธมิตรทางการค้า และการแลกเปลี่ยนการจำหน่ายสินค้าที่มี การกีดกันของกลุ่ม พันธมิตรกับประเทศที่มีผู้ผลิตที่ไม่คำนึงถึงความสมดุลของสภาพแวดล้อมและพลังงาน สิ่ง เหล่านี้มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิต ท่ามกลางการเกิด การเปลี่ยนแปลงความ เป็นสังคมเมือง แทรกอยู่ในความเป็นชนบท มีการใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก มีการรับ – ส่งข้อมูล ข่าวสารและสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ แบบเข้าถึงทุกที่ ทุกเวลาอย่างกว้างขวาง ข้อมูล โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์พัฒนาอย่างการ มี ประสิทธิภาพทำให้คนอายุยืนขึ้นเกิดเป็นสังคมคนแก่มากมีส่วนกับคนวัยทำงานเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว และภาคใต้ความเป็นโลกเทคโนโลยีและโลกาภิวัตน์ คนขาดกาลเทศะการใช้ เทคโนโลยี ที่มีการผลิตและพัฒนาใช้งานอย่างต่อเนื่อง เกิดเป็นสังคมก้มหน้า สิ่งเหล่านี้เป็น โจทย์ ที่จะจัดการศึกษารองรับความเป็นศตวรรษที่ 21 กันอย่างไร เพื่อทำให้คนไทยมี คุณลักษณะด้านการเรียนรู้ ที่สามารถปรับตัวได้อย่างชาญฉลาดเท่าทัน มีภาวะความเป็น ผู้นำด้านการทำงาน ที่สามารถชี้นำตนเองในการพัฒนาสร้างงานและอาชีพ และตรวจสอบ การเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีสติ และด้านศีลธรรม ที่ให้ความเคารพซึ่งกันและกัน มีความ ซื่อสัตย์ และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่า

ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) เป็นแนวทางที่หลาย ๆ คนจะต้องปรับเปลี่ยนชุด พฤติกรรม ในช่วงไวรัสตัวนี้ออกมาระบาดแล้วเปลี่ยนชีวิตเราไปอีกนาน ทำให้เราต้อง ปรับเปลี่ยนรูปแบบวิถีชีวิตไปพร้อมกันทั่วโลก จากที่เราเคยออกจากบ้าน เพื่อไปทำงาน ไป โรงเรียน เราต้องหันมาทำทุกอย่างที่บ้าน หากมีความจำเป็นต้องออกจากบ้านไปซื้อของไป หรือ แม้กระทั่งไปพบแพทย์ เราต้องใส่หน้ากากเพื่อป้องกันโรค ต้องเว้นระยะห่างสำหรับบุคคล ล้างมือบ่อยๆนาน 20 วินาที เช็ดมือด้วยแอลกอฮอล์ ฯ รวมถึงการปรับเปลี่ยนทางด้าน ธุรกิจและบริการต่าง ๆ ให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน จึงต้องปรับเปลี่ยนไปสู่การเปิดระบบ ลงทะเบียนออนไลน์ การใช้ระบบซื้อขายและบริการทางออนไลน์ สิ่งนี้ เกิดเป็นวิถีใหม่ในการ ดำรงชีวิต ซึ่งเมื่อเราจำต้องปฏิบัติกันเป็นปกติต่อเนื่องในระยะเวลาหนึ่งจนเกิดเป็นความ พอใจ ในที่สุดทั้งหมดนี้ก็ได้กลายเป็น New Normal ในสังคมไทยนั่นเอง แต่หากมา พิจารณาถึง New Normal ที่เกิดขึ้นในสังคมในช่วงนี้ คงจะหนีไม่พ้นประเด็นดังนี้การ Work

From Home การอยู่ในบ้าน พร้อมทำงาน ทำกิจกรรมต่างๆ ภายในที่อยู่อาศัยของตนเอง ส่งผลต่อความต้องการที่พักอาศัยที่เปลี่ยนไปจากเดิม ที่อาศัยในพื้นที่ที่มีขนาดเล็กอาจจะไม่เพียงพอ จำเป็นต้องการมีพื้นที่ที่สามารถทำอะไรได้หลายหลากมากยิ่งขึ้น การดำเนินการทางธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ Online Business ด้วยพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลง จนส่งผลทำให้ระบบการสั่งซื้อสินค้าและบริการ ระบบการขนส่งระยะสั้นและการจัดส่งแบบรวดเร็ว จะเป็นที่ต้องการ และสำคัญมากยิ่งขึ้น ซึ่งหลังจากนี้ การขอรับบริการจากผู้บริโภคจะเริ่มหันมาให้ความสำคัญกับสุขภาพมากยิ่งขึ้น ระบบบริการต้องสร้างความมั่นใจมากขึ้นว่าสินค้าหรือบริการจะต้องมีมาตรฐาน ปลอดภัย และมีความสะอาด คาดว่า เราน่าจะเห็นการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการลงทุนของภาคเอกชน ห้างร้านต่าง ๆ หันมาจริงจังกับการทำธุรกิจ online กันมากขึ้น

การใช้หรือการเรียนรู้ Online Learning/Entertainment การอยู่ในบ้าน สิ่งสำคัญในการพัฒนาและการค้นหาตัวตน สิ่งหนึ่งก็คือ การหาความรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของตัวเอง ด้วยการเรียนรู้ ซึ่งสามารถเลือกเรียนในช่วงเวลาที่สะดวกได้ตามต้องการ สามารถย้อนกลับ เพื่อทบทวนเนื้อหาและทำความเข้าใจใหม่ได้ และประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง การท่องเที่ยวในรูปแบบออนไลน์ เช่น การชมพิพิธภัณฑ์เสมือน (Virtual Museum) การเที่ยวชมพิพิธภัณฑ์ออนไลน์ (Virtual Exhibitor) และการเข้าชมแกลลอรีชื่อดังต่าง ๆ (Virtual Gallery) เป็นต้น การแพทย์และสาธารณสุข (ที่ปรึกษา) Online Medical Consulting ให้ความสำคัญกับการลงทุนทางด้านสาธารณสุขของประเทศมากกว่าเดิม ระบบสาธารณสุขจะมีแพลตฟอร์มด้านสุขภาพเป็นบริการพื้นฐาน และการป้องกันความ

สุขภาพและสุขภาพจิตรองรับด้วยการให้คำปรึกษา การ delocalization เพื่อพึ่งพาการผลิตในประเทศมากขึ้น เนื่องจากอุตสาหกรรมฐานการผลิตต่าง ๆ ของประเทศต้องหยุดชะงัก รวมไปถึงการขนส่งต่าง ๆ ด้วย อีกทั้งการนำเข้าจากอุตสาหกรรมหลายแห่งในต่างประเทศที่เป็นฐานการผลิต จึงหยุดชะงักตามไปด้วยเช่นกัน สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคโควิด-19 หรือโคโรนาไวรัสช่วงปลาย พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2563 ซึ่งเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงจนแพร่กระจายไปในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ผู้คนเจ็บป่วยและล้มตายจำนวนมาก จนกลายเป็นความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงอีกครั้งหนึ่งของมนุษยชาติ มนุษย์จำเป็นต้องป้องกันตนเองเพื่อให้มีชีวิตรอดด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดำรงชีวิตที่ผิดไปจากวิถีเดิม ๆ โดยสร้างเสริมปรับหาวิธีการดำรงชีวิตแบบใหม่เพื่อให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อควบคู่ไปกับความพยายามรักษาและฟื้นฟูศักยภาพทางเศรษฐกิจและธุรกิจ นำไปสู่การสรรค์สร้างสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เทคโนโลยีใหม่ ๆ มีการปรับแนวคิด วิสัยทัศน์ วิธีการจัดการ ตลอดจนพฤติกรรมที่เคยทำมาเป็นกิจวัตร เกิดการบ้ายเบนออกจากความคุ้นเคยอันเป็นปกติมาแต่เดิมในหลายมิติ ทั้งในด้านอาหาร การแต่งกาย การรักษาสุขอนามัย การศึกษาเล่าเรียน การสื่อสาร การทำธุรกิจ ฯลฯ ซึ่งสิ่งใหม่เหล่านี้ได้กลายเป็นความปกติใหม่ ๆ จนในที่สุด เมื่อเวลาผ่านไปจนทำให้เกิดความคุ้นชินก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติของผู้คนในสังคม

ต่อจากนี้ไป วิถีชีวิตใหม่ของท่านจะเป็นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับการออกแบบ ทั้งส่วนตัว ครอบครัว การงาน และเราจะมีชีวิตอย่างมีความสุขไปด้วยกัน พฤติกรรมการบริโภคและการดำเนินชีวิต ของประชาชนคนไทยที่มีการปลูกฝังถ่ายทอดการเรียนรู้มาตั้งแต่อดีตจากยุคเกษตรกรรม มีผลผลิตเป็น พืชผัก ผลไม้ กระบวนการผลิตใช้แรงงานคนและสัตว์การดำรงชีวิตมีความร่วมมือช่วยเหลือกัน ทักษะที่ใช้และถูกปลูกฝังถ่ายทอดกันมา คือ ทักษะอาชีพเป็นหลักสำคัญต่อมา เมื่อเข้าสู่ยุคสังคมอุตสาหกรรม ผลผลิตถึงแม้ยังคงเป็น พืชผัก ผลไม้ แต่มีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ในกระบวนการ ผลิตตามแบบชาวตะวันตก วิถีชีวิตของคนไทยเริ่มเปลี่ยนไป ทักษะการเรียนรู้ถูกปลูกฝังให้คิดตาม ทำตามกระบวนการของการใช้เทคโนโลยีที่มีอันคิดและพัฒนามาให้ใช้ ซึ่งเป็นทักษะในแนวทางของโรงงานอุตสาหกรรม จึง

เห็นได้ชัดว่าคนไทยเริ่มขาดความคิดสร้างสรรค์เป็นอย่างมาก ต่อมาเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทต่อวิถีการดำเนินชีวิตมากขึ้น การคิดผลิตนวัตกรรมเป็นไปแบบ แข่งขันกันในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว แย่งความได้เปรียบในเวทีการแข่งขันทางเศรษฐกิจ โลก ส่งผลให้ประเทศที่ไม่ส่งเสริมการคิดผลิตนวัตกรรมมีวิถีการดำรงชีวิตเปลี่ยนแปลงอย่าง รุนแรง เกิดการไล่ตามการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ โดยไม่คำนึงถึงความพอเหมาะ กับลักษณะของ การใช้งานความเป็นทาสทางความคิด และสูญเสียความสมดุลทางเศรษฐกิจ จึงเกิดช่องว่าง มากขึ้นกลายเป็นผู้บริโภคร และใช้ตามกระแสของโลกแห่งความชวนเชื่อ ทักษะการดำเนิน ชีวิตจึงเปลี่ยนไปจากเดิมอย่างมากมีการพึ่งพาและเดินตามเทคโนโลยีจากผู้อื่นคิดให้ใช้ ข้อ น่าคิดก็คือ ทักษะที่ลดหายไปอย่างมากที่สุดก็คือความคิดสร้างสรรค์และการผลิตนวัตกรรม ขึ้นมาใช้และนำไปแลกเปลี่ยนกัน ในเวทีการแข่งขันในโลกเศรษฐกิจลดลงอย่าง เห็นได้ชัด สำหรับการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคผลผลิตนิยมจะเป็นยุคแข่งขันกันคิด นวัตกรรมที่ตอบสนองใช้ในชีวิตประจำวัน และชีวิตการทำงานทุกกลุ่มอาชีพ ซึ่งถือเป็นเจ้า ความคิดและผู้นำการสร้างผลผลิต สู่เวทีการค้าและแข่งขันเวทีเศรษฐกิจโลก ถ้าพลเมืองของ ประเทศใดเป็นเพียงผู้บริโภครซื้อเพียงอย่างเดียว ไม่เป็นผู้คิดและสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ผลที่ เกิดขึ้นตามมาจะเป็นอย่างไร ทาสความคิด และทาสทางเศรษฐกิจ จะเกิดขึ้นกับพลเมืองหรือ ไม่ แล้วประเด็นเหล่านี้จะถูกนำไปปรับบทบาท ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษากัน อย่างไร ที่จะส่งผลต่อพฤติกรรม 5 แนวทางจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21ของคนไทยจาก การเป็นผู้บริโภครนิยมมาเป็นผู้คิดผลิตนวัตกรรม ในการเข้าสู่ยุคผลผลิตนิยม การสร้างทักษะ การคิดเชิงสร้างสรรค์ ประดิษฐ์สร้างสรรค์นวัตกรรมขึ้นใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างพอเพียง เหมาะสมกับลักษณะการใช้งานในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ปรากฏการณ์ที่มีบทบาทต่อการ เปลี่ยนแปลงทักษะการดำเนินชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งทุกคนต้องตระหนักที่จะนำไปสู่ เหตุผลและประเด็นการการปรับเปลี่ยนบทบาทครู

วิธีการเรียนของนักเรียน การจัดหลักสูตรสถานศึกษาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และบทบาทของชุมชน ท้องถิ่นในโลกของเทคโนโลยี (Technologicalization) ในชีวิตความเป็นอยู่ประจำวัน และชีวิตการทำงาน คนจะใช้และพึ่งพาเทคโนโลยีเป็นหลัก โดยเฉพาะเทคโนโลยีข่าวสารและการคมนาคม (Information and communication technology) ดังนั้นทักษะด้านเทคโนโลยีจึงมีความจำเป็นอย่างมาก และหลีกเลี่ยงไม่ได้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องพัฒนาทักษะสำหรับเทคโนโลยีกับคน 2 กลุ่ม คือกลุ่มคนกลุ่มที่ 1 ใช้เทคโนโลยีในการทำงาน และดำเนินชีวิตประจำวันอย่างรู้เท่าทัน กลุ่มคนกลุ่มที่ 2 ทำงานให้บริการและคิดพัฒนาผลิตภัณฑ์ตลอดจนสร้างนวัตกรรมที่ตอบสนองความต้องการใช้งานอย่างเหมาะสมต่อคุณภาพชีวิตในสภาพจริง ซึ่งในกลุ่มที่ 2 คนไทยยังต้องสร้างและพัฒนาทักษะความคิดเชิงสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมของคนไทยขึ้นใช้เอง และนำไปแลกเปลี่ยนการใช้งานในเวทีเศรษฐกิจโลก [1]

“อาชีวะสร้างชาติ สร้างไทย” คือการจัดการศึกษาสายอาชีพท่ามกลางสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนไป เยาวชนรุ่นใหม่มักเปราะบาง ขาดความอดทน ขาดการป้องกันตนเองในด้านต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมเยาวชนเพื่อให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมดังกล่าว นอกจากนี้ในส่วนของอาชีวศึกษาจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาด้วยการปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน ปฏิรูปวิธีสอบ ตลอดจนแผนพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้มีการบูรณาการเกิดกลยุทธ์ แบ่งออกเป็น 4 โครงการ คือ [3]

1. จัดระบบดูแลนักเรียนนักศึกษา รวมทั้งการสื่อสารกับผู้ปกครอง
2. ระบบปรับเปลี่ยนพฤติกรรม แก้ไขปัญหา (R watch)
3. สร้างคุณลักษณะตามที่สังคมและตลาดแรงงานต้องการ
4. ความมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อประเทศชาติ

โดยใช้เด็กเป็นตัวตั้ง และใช้กลุ่มเป็นตัวช่วยในการทำโครงการให้เกิดการบูรณาการการจัดเตรียมเด็กสู่สถานประกอบการในเชิงปริมาณและสอดคล้องกับคุณภาพ หรือการขยายผลในกลุ่มเยาวชนที่ให้แก่นำเยาวชนฝึกอบรมให้กับแก่นำเยาวชนกลุ่มใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือช่วยเหลือสังคมภายใต้จิตสำนึกของการร่วมด้วยช่วยกัน (จิตอาสา) ทำให้บริการสังคมเป็นห้องเรียนของอาชีวศึกษาไปโดยปริยาย เป้าหมายสูงสุดของอาชีวศึกษา คือ นักเรียนนักศึกษา โดยมุ่งให้เกิดคุณลักษณะดังนี้

1. เชี่ยวชาญวิชาชีพ เรียนแล้วรู้จริง มีสมรรถนะ
2. มีคุณธรรมจริยธรรม

3. มีคุณลักษณะตามความต้องการของสถานประกอบการ คือ ทักษะการสื่อสาร (ภาษา ไชยศัพท์), คิดเป็น ทำเป็น (ทำวิจัยอย่างง่ายได้), มีความสามารถในการวางแผนประชาสัมพันธ์และลงทุน (เขียนแผนธุรกิจอย่างง่ายได้) เพื่อให้ได้ตามเป้าหมายดังกล่าว เยาวชนที่อยากเห็นจึงควรมีทักษะวิชาชีพ ทักษะชีวิต โดยมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกลไกขับเคลื่อน สรุปคือเยาวชนเป็นหัวใจครูเป็นกัลยาณมิตรทั้งนี้ก่อนที่ผู้อื่นจะเข้มแข็งครูและเยาวชนต้องเข้มแข็งก่อน จากความสำคัญดังกล่าวจะเห็นว่าพื้นฐานของเทคโนโลยีย่อมมีประโยชน์ต่อการพัฒนา เจริญก้าวหน้าต่อการจัดการเรียนการสอนสายอาชีพได้ แต่เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีความเป็นอยู่ของสังคมสมัยใหม่อยู่มาก การใช้ไอทีในปัจจุบันมักเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ไม่ว่าจะเป็นการใช้งานทั่ว ๆ ไปอย่างการจัดเอกสารโดยอาศัยซอฟต์แวร์ที่มีประสิทธิภาพ การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์เครือข่ายหรืออินเทอร์เน็ต การใช้ระบบงานคอมพิวเตอร์เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและทำให้เกิดระบบสารสนเทศสำหรับการวางแผนและตัดสินใจ ผลทางด้านบวกของเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ ช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิต กระจายความเท่าเทียมกันของมนุษย์ในด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดอยู่ในสถานศึกษา ส่งเสริมด้านพาณิชยกรรม อุตสาหกรรม เป็นต้น [2]

การปรับตัวตามแนวทางชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) สู่การใช้เทคโนโลยีข้างต้นจะเห็นว่าเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเกินกว่าเราคาดคิด และเตรียมตัวรับมือได้อย่างทันท่วงที ก่อให้เกิดปัญหาตามมาทุก ๆ ด้าน คนไทยซึ่งเป็นคนที่ปรับตัวเข้ากับทุกอย่างได้เป็นอย่างดี เราดีใจกับการใช้เทคโนโลยีแบบไร้พรมแดนแต่ไร้ขอบเขตด้วย ก่อให้เกิดการก้าวล่วงสิทธิ์ของกันและกัน การใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตมองผิวเผินเหมือนได้ประโยชน์ต่อโลกไร้พรมแดนนี้ แต่ก็ตามมาซึ่งการบริโภคข้อมูลอันเป็นเท็จ ข้อมูลซึ่งการทำลายล้างกันทางเกมส์การเมือง คู่แข่ง สุดท้ายสิ่งที่ประเทศไทยต้องสูญเสียคือวัฒนธรรมอันดีงามของเราไป ทำให้หวนนึกถึงพระธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระศาสดาของศาสนาพุทธที่ถือเป็นศาสนาประจำชาติไทยที่ให้น้ำหนักถึงสติสัมปชัญญะ ซึ่งหมายถึง ความระลึกได้ และการรู้สึกตัวอยู่เสมอ ทั้งในขณะคิด ขณะพูด และในขณะกระทำการสิ่งใด ๆ ด้วยความระลึกในขณะนั้นว่า สิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ โดยมีให้ความคิด และการกระทำมัวเมาอยู่ภายใต้ความประมาท รวมทั้งจริยธรรมอันดีงามที่นานาชาติชื่นชมว่าคนไทยมีจารีต ประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงาม แต่ปัจจุบันเทคโนโลยีแห่งโลกใหม่ก็มาทำลายล้างไปจนสิ้น ผู้เขียนในฐานะที่เป็นคนไทย เป็นครูที่ดูแลการสอนด้านอาชีวศึกษาจึงขอนำสิ่งเหล่านี้กลับมาเสนอต่อผู้อ่านทุกท่าน ดังนี้

๑.สติ+สัมปชัญญะ : ความระลึกได้+ความรู้ตัว สติสัมปชัญญะ หมายถึง ความระลึกได้ และการรู้สึกตัวอยู่เสมอ ทั้งในขณะคิด ขณะพูด และในขณะกระทำการสิ่งใด ๆ ด้วยความระลึกในขณะนั้นว่า สิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ โดยมีให้ความคิด และการกระทำมัวเมาอยู่ภายใต้ความประมาท

สติ หมายถึง ความระลึกหรือนึกคิดในกิริยาหรือสิ่งที่ตนกระทำอยู่

สัมปชัญญะ หมายถึง ความรู้ตัวหรือรู้ในกิริยา รู้ในการกระทำของตนทั้งที่เกิดขึ้นแล้ว กำลังเกิดขึ้น และที่กำลังเกิดในอนาคต สติกับสัมปชัญญะ ธรรมะ ๒ ประการนี้ต่างกันตรงที่

๑.๑ สติระลึกถึงเรื่องที่ล่วงมาแล้วและที่ยังมาไม่ถึง (อดีตกาลและอนาคตกาล)

๑.๒ สัมปชัญญะ รู้ตัวในขณะที่กำลังทำ พูด คิดอยู่ในปัจจุบัน

ดังนั้น สติกับสัมปชัญญะจึงเป็นธรรมที่เป็นเครื่องค้ำจุนกัน และเป็นธรรมที่ช่วยค้ำจุนมนุษย์ให้คิด พูด และกระทำในสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยความไม่ประมาท หากขาดธรรมใน 2

ประการนี้แล้ว มนุษย์ก็จะกระทำในสิ่งใดไม่สำเร็จ ไม่ต้องตามจิตประสงค์ และอาจส่งผลเสีย ย้อนกับสู่ตนได้ [4]

ฉะนั้น พระพุทธองค์จึงทรงสอนให้กระทำ ให้พูด ให้คิด ด้วยการมีสติ และไม่ประมาท คือ ให้พึงระลึกได้ และสัมปชัญญะ คือ ให้พึงรู้ตัวอยู่เสมอว่าสิ่งที่กำลังทำอยู่นั้นเป็น สิ่งที่ดีมีประโยชน์ แต่จะทำอะไรก็ตามนั้น สิ่งนั้นไม่ควรรีบร้อนหรือเร่งด่วนจนเกินพอดี ควร ไตร่ตรองให้รอบคอบ ทำด้วยความสุขุม รอบคอบ และอย่างมั่นใจ จึงจะทำให้ผลที่ดีตามมา การมี สติ และสัมปชัญญะ คือ เมื่อสติระลึกขึ้นมาแล้วว่า จะทำอะไร จะพูดอะไร จะคิดอะไร ก็ลงมือกระทำ พูด และคิด ในสิ่งนั้นด้วยความรู้ตัวอยู่เสมอ เช่น เราจะหยิบปากกามาเขียน หนังสือ การนึกหรือการระลึกขึ้นมาได้ว่า ปากกามีรูปร่างอย่างนั้น ตัวหนังสือหรือข้อความที่จะเขียนต่อไปจะว่าด้วยเรื่องนั้นๆแล้วก็ไปหยิบปากกามาได้ถูก และเขียนหนังสือ การนึกหรือ การระลึกขึ้นมาได้ว่า ปากกามีรูปร่างอย่างนั้นตัวหนังสือหรือข้อความที่จะเขียนต่อไปจะว่า ด้วยเรื่องนั้นๆ แล้วก็หยิบปากกามาได้ถูก และเขียนได้ถูกต้อง ขณะที่กำลังหยิบปากกามาก็รู้ ว่าตนกำลังหยิบปากกามาเมื่อกำลังเขียนอยู่ก็รู้ว่าตนกำลังเขียนเรื่องอะไรอยู่

สติ และสัมปชัญญะนี้ เมื่อกล่าวโดยสรุปก็คือ ความไม่ประมาท นั้นเอง และคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ทั้งหมดล้วนรวมลงในความไม่ประมาท คือ การมีสติรอบคอบนั่นเอง ชีวิตของผู้ไม่ประมาท มีสติรอบคอบระมัดระวังในทุกสถานแล้ว ชีวิตก็จะดำเนินด้วยความสุข สงบมากขึ้น [4]

๒. ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมาย คำว่า “จริย” หมายถึง ความประพฤติ กริยาที่ควรประพฤติ คำว่า “ธรรมะ” หมายถึง คุณความดี เช่น เป็นคนมีธรรมะ เป็นคนมีศีลมีธรรม หรือหลักประพฤติปฏิบัติในศาสนา เช่น ปฏิบัติ ธรรม ประพฤติธรรม หรือความยุติธรรม ความถูกต้อง เช่น ความเป็นธรรมในสังคม หรือ กฎ กฏเกณฑ์ เป็นต้น และคำว่า “จริยธรรม” หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติศีลธรรม กฎ ศีลธรรม [5]

ดังนั้น จริยธรรมจึงเป็นหลักความประพฤติที่อบรมกริยาและปลูกฝังลักษณะนิสัย ให้ อยู่ในครรลองของคุณธรรมหรือศีลธรรม คุณค่าทางจริยธรรมชี้ให้เห็นความเจริญงอกงามใน การดำรงชีวิตอย่างมีระเบียบแบบแผนตามวัฒนธรรมของบุคคลที่มีลักษณะทางจิตใจที่ดีงาม อยู่ในสภาพแวดล้อมที่โน้มน้าให้บุคคลมุ่งกระทำความดีละเว้นความชั่ว มีแนวทางความ

ประพัตติอยู่ในเรื่องของความดีความถูกต้อง ความควรในการปฏิบัติตนเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างสงบเรียบร้อย และเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น มีคุณธรรมและมโนธรรมที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดี โดยมีสำนึกที่จะใช้สิทธิหน้าที่ของตนตามค่านิยมที่พึงประสงค์

๓. การใช้เทคโนโลยี หมายถึง การใช้อุปกรณ์ด้านฮาร์ดแวร์ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ต่อพ่วง เครื่องใช้สำนักงาน อุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคม และซอฟต์แวร์เพื่อการประมวลผลข้อมูลโดยมีกระบวนการดำเนินงานเพื่อรวบรวมข้อมูล จัดเก็บประมวลผล และแสดงผลลัพธ์เป็นสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อมูลสารสนเทศนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดูแลรักษาความปลอดภัยของข้อมูล รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องด้วย แผนกสารสนเทศเพื่อการจัดการมีนโยบายที่แน่นอนในการจัดการข้อมูลให้เกิดความปลอดภัย ใช้อย่างถูกต้อง และเป็นประโยชน์ ซึ่งเราจะกล่าวถึงรายละเอียดในบทนี้ จริยธรรมก็เป็นสิ่งสำคัญของผู้ที่ทำงานและผู้ที่เกี่ยวข้องกันเทคโนโลยี สารสนเทศ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ต้องตระหนักไว้และให้ความสำคัญ

การกระทำผิดเกี่ยวกับการใช้งานระบบคอมพิวเตอร์ในรูปแบบไวรัสคอมพิวเตอร์ สไปแวร์ (Spyware) สนิฟเฟอร์ (Sniper) ฟิชชิง (Phishing) และการสแปมอีเมล เป็นต้น ก่อให้เกิดปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของชาติ เนื่องจากการขาดจิตสำนึกและจริยธรรมที่ดীনั่นเอง จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต้องอยู่บนพื้นฐาน ๔ ประเด็นด้วยกัน คือ

๓.๑ ความเป็นส่วนตัว (Information Privacy) คือสิทธิที่จะอยู่ตามลำพัง และเป็นสิทธิที่เจ้าของสามารถที่จะควบคุมข้อมูลของตนเองในการเปิดเผยให้กับผู้อื่น สิทธินี้ใช้ได้ครอบคลุมทั้งปัจเจกบุคคล กลุ่มบุคคล และองค์กรต่าง ๆ ที่จะคงไว้ซึ่งสารสนเทศที่มีอยู่ในการใช้เพื่อการเผยแพร่ นำไปใช้ประโยชน์ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล หากมีการกระทำการใดๆ ในข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของสิทธิ์ควรจะรับรู้ ดังนั้นไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทของผู้ใช้ระบบสารสนเทศ หรือผู้ให้บริการสารสนเทศ ก็พึงตระหนักถึงจริยธรรมในความเป็นส่วนตัว ผู้ใช้งานระบบไม่ควรละเมิดสิทธิ์ของผู้ให้บริการ ด้วยการเจาะระบบเพื่อเอาข้อมูลในระบบมา

ใช้ในทางที่มิชอบ และผู้ให้บริการไม่ควรละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของสมาชิก ด้วยการนำข้อมูลสมาชิกไปใช้เพื่อประโยชน์อื่นโดยมิชอบ เป็นต้น

๓.๒ ความถูกต้องแม่นยำ (Information Accuracy) ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ บนอินเทอร์เน็ตมีความสำคัญเป็นอย่างมาก จริยธรรมสำหรับผู้ทำหน้าที่เผยแพร่หรือนำเสนอข้อมูลต่างๆ จึงควรตระหนักถึงความถูกต้องแม่นยำ มีการวิเคราะห์และกลั่นกรองข้อมูลก่อนทำการนำเสนอ และพร้อมที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อใดๆ กับผู้ที่นำไปใช้ นอกจากนี้ผู้ทำการเผยแพร่ต้องมีความรอบคอบในการนำเสนอข้อมูล มีการปรับปรุงข้อมูลต่างๆ ให้เป็นปัจจุบันเสมอ และพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อการนำเสนอหากมีความผิดพลาดเกิดขึ้น

๓.๓ ความเป็นเจ้าของ (Information Property) ความเป็นเจ้าของเป็นกรรมสิทธิ์ในการถือครองทรัพย์สิน ซึ่งอาจเป็นทรัพย์สินทั่วไปที่จับต้องได้ เช่น คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ และที่จับต้องไม่ได้ เช่น ทรัพย์สินทางปัญญา บทเพลง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และจากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงสามารถสร้างสรรค์งานในรูปแบบดิจิทัลตลอดจนมีการนำเสนอข้อมูลทางออนไลน์ได้โดยง่าย ก่อให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์ การทำซ้ำ ลอกเลียนแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสำเนาซีดี/ดีวีดีเพลง และภาพยนตร์ต่าง ๆ ทำให้เกิดผลเสียแก่เจ้าของผลงาน หรือผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสินค้า ซึ่งเป็นการขาดจริยธรรมโดยไม่คำนึงถึงความเป็นเจ้าของผลงานนั้น ๆ

๓.๔ การเข้าถึงข้อมูล (Data Accessibility) การเข้าถึงข้อมูลของผู้อื่นโดยไม่ได้รับความยินยอมนั้น ถือเป็นการผิดจริยธรรมเช่นเดียวกับการละเมิดข้อมูลส่วนตัว เพราะบางครั้งในการเข้าถึงข้อมูล การเข้าใช้บริการระบบหรือเว็บไซต์ในหน่วยงาน หรือองค์กร จะมีการกำหนดสิทธิ์ว่าใครมีสิทธิในการเข้าใช้ข้อมูล เพื่อป้องกันผู้ไม่ประสงค์ดี หรือผู้บุกรุกที่พร้อมโจมตีระบบเครือข่ายขององค์กร ตลอดจนการลักลอบเข้ามาใช้ข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต เพื่อนำไปใช้ประโยชน์อื่นที่อาจก่อความเสียหายให้แก่องค์กร ดังนั้นผู้ใช้สารสนเทศจึงควรคำนึงถึงจริยธรรมในการเข้าถึงข้อมูล ไม่ลักลอบไปใช้ข้อมูลของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่พยายามเจาะระบบเครือข่ายของผู้อื่นอันจะก่อให้เกิดความเสียหาย รวมถึงการ

ปกป้องไม่ให้สิทธิการเข้าถึงข้อมูลของตนไปให้แก่ผู้อื่น เพราะอาจสร้างความเสียหายให้แก่องค์กรได้ [6]

บทสรุป

จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีสติ และสัมปชัญญะ คือ ระลึกได้เสมอว่า จะทำอะไร จะพูดอะไร จะคิดอะไร ก็ลงมือกระทำ พูด และคิด ในสิ่งนั้นด้วยความรู้ตัวอยู่เสมอ ประพฤติให้เคารพในข้อมูลส่วนบุคคล การเผยแพร่ข้อมูลที่ละเมิดความเป็นส่วนตัว และก่อให้เกิดความเสียหาย ไม่ลักลอบเจาะระบบหรือบุกรุกเข้าไปใช้งานระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ยึดกฎระเบียบที่สังคมได้กำหนดเป็นแนวปฏิบัติ ไม่ทำลายข้อมูล ไม่ทำการก่อกวนทำลายหรือทำความเสียหายต่อระบบคอมพิวเตอร์เครือข่ายแพร่กระจายไวรัสสแปม (Spam) เป็นต้น ทั้งในระบบคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อันจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมสารสนเทศ

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงแรงงาน. 2559. ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงานของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กองบริหารข้อมูลตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.
- [2] วีรวัฒน์ วรรณศิริ. 2554. ทิศทางพัฒนาเด็กพันธุ์อาร์รองรับตลาดอาเซียน [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.manager.co.th/qol/ViewNews.aspx?NewsID=9540000070132> (26 มกราคม 2564)
- [3] สมพงษ์ จิตระดับ. 2554. ทิศทางพัฒนาเด็กพันธุ์อาร์รองรับตลาดอาเซียน 58 [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.manager.co.th/qol/ViewNews.aspx?NewsID=9540000070132> (26 มกราคม 2564)
- [4] พระมหาสว่ง จตตมโล (ณัฏฐะโทก). สติ และสัมปชัญญะ [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://xn--m3ciu2am4ccl.blogspot.com/2017/02/blog-post_37.html (26 มกราคม 2563)

- [5] ราชบัณฑิตยสถาน. [ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา <https://www.im2market.com/2016/01/19/2407> (26 มกราคม 2564)
- [6] บุญสืบ โพธิ์ศรี. 2547.ยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศ[ระบบออนไลน์]
<https://sites.google.com/site/preeyaratketdee/prayochn-khxng-rabb-sarsnthes/phlk-ra-thb-khxng-thekhnoloyi-sarsnthes-thi-mi-tx-chiwit-laea-sa>
(26 มกราคม 2563).